

वामदेवो गौतमः, १- ३ इन्द्रो वा ।। इन्द्रवायू १ वायुः । गायत्री

अग्रं पिबा मधूनां सुतं वायो दिविष्टिषु । त्वं हि पूर्वपा असि ॥ ४.०४६.०१

वायो- वातेत्याधिभौतिके । आध्यात्मिके तु प्राण । दिविष्टिषु- दिव्यैषणासु । अग्रम्- अग्रयम् । मधूनां सुतम्- रसम् । पिब- अनुभव । त्वम् । हि- खलु । पूर्वपाः- प्रथमानुभववान् । असि- भवसि ॥१॥

शतेनां नो अभिष्टिभिर्नियुत्वाँ इन्द्रसारथिः । वायो सुतस्य तृप्पतम् ॥ ४.०४६.०२

अभिष्टिभिः शतेन- प्रभूतदिव्यैषणाभिः । नियुत्वान्- नियोजिताश्ववान् । वायुः प्राणः । अश्वाः प्राणप्रणाल्यः । नानाप्राणालीयुक्तः । इन्द्रसारथिः- इन्द्रेता । प्राणो हि ईशानशक्तिनेता भवति । वायो- हे वात प्राण । त्वं च इन्द्रश्च । सुतस्य- रसम् । तृप्पतम्- अनुभवतम् ॥२॥

आ वाँ सहस्रं हरय इन्द्रवायू अभि प्रयः । वहन्तु सोमपीतये ॥ ४.०४६.०३

इन्द्रवायू । वाम्- युवाम् । सहस्रं हरयः- अनन्तप्राणप्रणाल्यः । अनन्ताश्वाः । प्रयः- हव्यं प्रति । सोमपीतये- रसानुभूतये । आवहन्तु ॥३॥

रथं हिरण्यबन्धुरमिन्द्रवायू स्वध्वरम् । आ हि स्थार्थो दिविस्पृशम् ॥ ४.०४६.०४

हिरण्यबन्धुरम्- सुवर्णनिवासाधारकाष्ठयुतम् । स्वध्वरम्- शोभनध्वररहितकर्मयुक्तम् । दिविस्पृशम्- नभःस्पृशम् । रथम् । इन्द्रवायू । आस्थाथः- आस्थितौ । हि- खलु ॥४॥

रथेन पृथुपाजसा दाश्वांसमुप गच्छतम् । इन्द्रवायू इहा गतम् ॥ ४.०४६.०५

पृथुपाजसा- प्रभूतबलेन । रथेन । दाश्वांसम्- दातारम् । उप गच्छतम् । इन्द्रवायू । इह- अत्र । आगतम् ॥५॥

इन्द्रवायू अयं सुतस्तं देवेभिः सजोषसा । पिबतं दाशुषो गृहे ॥ ४.०४६.०६

सजोषसा- समानप्रीतौ । इन्द्रवायू । अयम्- एषः । सुतः- रसः । तम् । देवेभिः- देवैः । दाशुषः-
दातुः । गृहे- सद्ने । पिबतम्- अनुभवतम् ॥६॥

इह प्रयाणमस्तु वाभिन्द्रवायू विमोचनम् । इह वां सोमपीतये ॥ ४.०४६.०७

इन्द्रवायू । वाम्- युवयोः । इह- अत्र देवयजनदेशे । प्रयाणम्- भवदभिगमनम् । अस्तु । वाम्-
युवयोरश्वानाम् । विमोचनम् । इह- अत्र । सोमपीतये- रसानुभूतये भवतु ॥७॥

Dr. Rangraha